

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe unu an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

N° 133.

Joi, 18 (30) Iunie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Iulie 1887 st. v., se începe unu nou abonamentu pe triloniulu Iulie, Augustu și Septembrie la care invităm pe toți onorații amici și prietătorii ai foiei noastre.

Prețulu abonamentulu:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
„ șese „ 6 „
„ unu anu 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci
„ șese „ 20 „
„ unu anu 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe couponu numărulu fâșiei sub care au primitu diarul.

Domnii cari se voru abonă din nou se binevoescă a scrie adresa lămurită și a arêta și posta ultimă.

Brașov, 17 Iunie 1887.

Suntem sătui de multe enunțaiuni, ce se facu din partea ministrilor unguresci cu privire la naționalități, căci ori cum le-amu întorce, pe o parte séu pe alta, nu aflăm întrînsele nici o idee nouă, nici celū mai micu semn că în viitoru consiliarii unguresci ai Maiestății Sale arū fi aplecați a ține câtū de puținū sémă de necazurile și trebuințele popórelorū. Ei nu se gândescū la popóre, ci numai la „statu” și nu la statulu cum este elū de faptū: unu conglomeratū de diferite popóre cu diferite limbi, obiceiuri și aspirațiuni, ci la statulu cum și l'au formatū ei în închipuirea și îngâmfașea lorū și cum arū dori sê-lū vedă construitū dī pā idealele lorū scrîntite.

Ideile guvernăntilorū unguři se învêrtescū în cerculū vișiosū alū teoriei centralisării și egalisării moderne. Ei își iau ca modelū statele unitare naționale, ca Francia și Italia, și uită de totū, că nu se cuvinū tuturorū tóte. Pe unu trupū slabū cu taliă strîntă nu se potrivește haina largă a unui omū grasū cu pânțee mare și, ori-cătū arū ciocărți și ar direge la ea croitorulū, totū nu-o va putē face sē se nimerescă. De geaba își închipuescū marii patrioți, că Peșta este unu micū Parisū, de geaba îndreptéză ei de acolo cătră tóte județele porunci în limba „cultă a statulu”, căci aceia cărorā suntū adreseate, nu le înțelegū. Și nu numai de aceea nu le pricepū, pentru că suntū scrise într'unū idiomū necunoscutū maiorității poporațiunei statulu, ci pentru că nici cei ce le scriu nu înțelegū și nu potū înțelege trebuințele adevêrate ale acestei poporațiuni. La aparență mergū tóte nededū după șablóna blanchetelorū din Peșta, unguresci, dér cum mergū lucrurile în realitate, ce rezultate ne arată administrarea statulu cu limba ungurescă exclusivă?

Spre a răspunde la acêsta întrebare cu o autoritate ungurescă, credemū că nu mai este de lipsă a recurge la judecata ce-o face administrației statulu presa maghiară opozițională, ci ne putemū provoca de-a dreptulū la ministrulū de justiție ungurescū, despre a căru enunțaiune voimū sē vorbimū astădi.

Sē ne spună d-lū ministru de justiție Fabinyi, care este de origine Sasū din Transilvania, decă cu administrația de până acum a succesū regimulu de a împăca fiă și numai pe cele două sute de mii de Sasi din Ardelū, cari au primitū starea lucrurilor creată prin dualismū și prin legile unguresci și cari, ori când li se oferă o mică ocaziune, facū ochi dulci guvernulu din Peșta?

Noi scimū și vedemū că organele Sasilorū ardeleni suntū pline de plângerī neconținute asupra anomaliei, că poporulū se judecă aici într'o

limbă, pe care n'o înțelege și că acêsta limbă i se impune totū mai multū pe tóte terenele vieții publice, ca sē tăcemū de astădată de scóle.

Este acêsta „sustinerea păcii și a bunei înțelegeri între popóre”, la care asigură ministrulū de justiție că țintescē guvernulū în prima liniă?

Suntemū siguri, că însuși d-lū Fabinyi nu-o crede, căci decă ar crede-o nu ar fi accentuatū mai înainte necesitatea „consolidării ideiei de stat”.

Despre „idea de stat”, cum și-o închipuescū ministrii unguresci, nu mai trebuie sē pierdemū cuvinte, ea culminează în planulū ce l'a descoperitū atătū de sincerū fișpanulū dela Sighișoră, scriindū deunădile într'unū albumū, că „celū ce nu este Ungurū în tóte privințele nu pôte fi patriotū”.

Dér ministrulū de justiție s'a pronunțatū și mai clarū în discursulū-programū ce l'a ținutū alegătorilorū sêi din Oedenburg. Elū a vorbitū de „unitatea” și „nedivisibilitatea națiunei ma” ghiare”, și cu tóte că se trage din viță săsescă nu credemū că densuslū înțelege acêsta altfelū, decum o înțelegū colegii sêi Tisza și Trefort. Ministrulū a dișū apoi: „Fiecare naționalitate se pôte desvolta liberū și nu o supêră nimenea forțându-o sē învêțe altă limbă. De altă parte putemū sē și pretindemū, ca limba statulu sē fiă adusă la valóre acolo, unde trebuie.”

Veți asta-i aia!

Lucrulū naibei este însē, că cei dela putere, începêndū dela ministru Fabinyi până la celū din urmă copistū, găsescū că *pretutindenī trebuie* sē se aducă la valóre „limba statulu” și nici că se pôte altfelū după ce, pe lângă alte nenumêrate aspirațiuni de egemoniă și de „unitate națională”, ei prin acêsta scapă de bucluculū de a fi constrînși sē învêțe afară de limba maghiară și limbele popórelorū nemaghiare.

În fața acestui categoricū „trebuie” este o adevêrată ironiă că ministrulū de justiție mai vorbesce de „libera dezvoltare” și de „nesupêrarea” naționalităților. „Libera dezvoltare” s'a deochiată pentru eternitate la alegerile trecute, ér în ce priveșce „nesupêrarea” prin impunerea limbei o caracteriséză însuși ministrulū destulū de bine, apelândū la ultima rațiune a lui „muszaj.”

Mai bine i-ar fi statū ministrulu de justiție sē fi fostū sincerū și sē fi mărturisitū, că cei dela putere nu numai că nu vorū sē facă nimicū pentru popórele nemaghiare, dér că aceste suntū o piedecă constantă pentru realizarea planurilorū lorū, suntū pentru ei o calamitate publică.

Ear noi dițemū: dea Dnmneșeu sē fiă așa până la sfêrșitulū acestui nenorocitū sistemū de guvernare!

Rusia și Serbia.

Diarulū rusū „Russki Kurier” primeșce din Belgrad următórea veste:

Primirea simpatică ce s'a făcut Reginei Nathalia în Crimeea produce aci cea mai bună impresiune. Tóte telegramele pe care le dau foile sêrbe asupra călătoriei reginei suntū gustate cu lăcomiă de publicū și privite ca evenimente importante.

Cuvêntulū „Rusia” este ađi pe buzele tuturorū și nu e unū colțū în Serbia unde acestū cuvêntū sē nu fiă de o potrivă cu tóte bunurile, maritimia și cu măria. Din tóte acestea se crede că vremea politicei pasive a Rusiei în Serbia a trecutū și că a sositū ceasulū legăturai frățesci cu Rusia de odinórá.

Afacerea convențiunei anglo-turce.

Fóia oficiósă rusă „Le Nord” din Bruxelles declară, că ratificarea convențiunei anglo-turce ar slăbi tóte tratatele care garantéză integritatea imperiulu otomanū și ar deschide, pentru Orientū, o eră nouă de complicațiuni. „Le Nord”, de altă parte, răspundêndū

diarulū „Morning Post”, care dișese că Rusia s'ar desinteresa de cestiunea egiptenă, decă Englitera ar accepta candidatura prințulu de Mingrelia pentru tronulū Bulgariei, declară în modū categoricū că nu este nici o conexitate între cele două cestiuni și că acceptarea englesă în ceea ce priveșce pe principele de Mingrelia n'ar modifica de locū atitudinea Rusiei în privința Egiptulu. Rusia, — dișe organulū mai susū citatū, — face politica și nu traficū.

Iată acum, după o telegramă din Constantinopolū, și sensulū comunicărei ce a făcut' o Porții d. de Montebello, ambasadorulū Franciei:

„Decă Sultanulū va ratifica convențiunea egiptenă, Franța va fi ocupată de a lua măsurile ce va crede necesare spre a'și ocroti interesele sale și a restabili echilibrulū în Mediterana. Decă convențiunea nu se va ratifica, Turcia n'are a se teme de nimicū din partea Engliteri și ea pôte sē se bazeze pe Franța și pe amicitia ei seculară.”

Acêsta comunicare pricinulū la Palatū nespūsă emoțiune. Sultanulū o trimise a doua și după amêđi Porții cu ordinulū de a intruni imediatū consiliulū de ministri spre a o examina.

În acelașū timpū pe când Porța primea dela Palatū comunicarea d-lui de Montebello, d. de Nelidoff, ambasadorulū Rusiei, făcea ministrulu turcescū altū afacerilorū streine o comunicare verbală în acelașū sensū séu, celū puținū, tinđêndū cătră acelașū scopū.

Călétoria regelui Milanū la Viena și situațiunea în Serbia.

Înainte de a pleca regele Milanū din Belgradū, se spunea că ținta călătoriei e Gleichenberg, unde regele va merge sē petrecă la băi și că în trecêtu se va opri și în Viena. După plecarea regelui, când acesta ajunsē în Viena, unde conferi cu Maiestatea Sa monarhulū și cu ministrulū de externe Kalnoky, telegrafulū ne comunică scirea, că regele Milanū nu mai merge la Gleichenberg, ci se'ntorce la Belgradū. Ori-cine a cetitū acêsta scire, a pututū înțelege, că ținta călătoriei regelui Serbiei a fostū Viena, și prin urmare avea o însemnătate politică. Ori-cine a ținutū sémă de ultimele schimbări în Serbia, precum și de cele petrecute înainte și după acêsta schimbare, apoi de neînțelegerile în familia regescă, despre nemulțămirele din regatulū sêrbescū a pututū obținē convingerea, că situațiunea în Serbia e fórte seriósă. „Deutsche Zeitung” ne dă în privința acêsta importante deslușiri, ce le-a primitū dela persóne dinprejurulū regelui Milanū:

„Scopulū principalū alū călătoriei regelui Milanū nu suntū băile dela Gleichenberg, ci a da deslușiri despre cauzele schimbărei ministerulu în Serbia. Trei cauze au pricinuitū acêsta schimbare: *reaua stare financiară* a țării și nemulțămirea ce creșce mereu din acêsta cauză, *certurile notorice din familia regescă și unelțirile rusesci* din țeră, în scopū de a resturna dinastia Obrenovicī prin dinastia Carageorgeovicī. Nemulțămirea în țeră din cauza finanțelorū ajunsese la culme. Veniră apoi la cunoștința poporulu și certurile regelui cu regina Nathalia. Nu vremū sē vorbimū de gelosia reginei de diferite dame dér regina s'a amestecatū în politica și atătū ea câtū și ambasadorulū rusū Persiani căutau sē mâne apa pe móra Rusiei. Acêsta era contra intențiunilorū lui Milan, de aci se născură în palatū scene, a cărorū urmare fū o înstreinare totū mai mare a părechei regalē. Astfelū urmă apoi călétoria reginei Nathalia la Crimeea și în sfêrșitū numirea ministrulu Risticī.

Regele, înainte de a se pune în înțelegere cu Risticī, se adresă mai întâiu la Viena și la Berlinū, cerêndū sfaturī. De aci primi sfatulū sē cheme la cãrmă pe Risticī, obligându se acesta în specialū sē manțină pretinia cu Austro-Ungaria. Regele Milanū a fostū la Viena sē repete însuși în persónă ceea ce a declaratū cabinetulū séu (că adecă raporturile amicale cu Austro-Ungaria vorū fi manținute. — Red.) Dér pentru anumite eventualități ar voi sē se asigure, decă pôte conta pe ajutorulū Austro-Ungariei. Regele vrē sē mērgă mană

Cursul la bursa de Viena
din 29 Iunie st. n. 1887.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including gold and silver prices, interest rates, and various securities.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 12 Iunie st. v. 1887.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, listing various securities and their prices.

Cursulu pieței Braşov

din 29 Iunie st. n. 1887.

Table with market data for Braşov, including prices for various goods and currencies.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Braşov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Braşov la Peşta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Braşov la Bucuresti:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenul mixt Nr. 318: 1 ora 55 minute după ameză.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Peşta la Braşov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de ameză.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela Bucuresti la Braşov:

Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.
Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după ameză.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Braşov la Răşnov-Zărnesci-Branu: 12 ore 30 min. după ameză.
b) " " " Zărnesci: 4 ore după ameză.
c) " " " în Săcuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noaptea.
d) " " " la Făgăraş: 4 ore dimineața.
e) " " " la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Răşnov-Zărnesci-Branu la Braşov: 10 ore înainte de ameză.
b) " " Zărnesci la Braşov: 9 ore a. m.
c) Din Săcuime la Braşov: 6 ore sera.
d) " " Făgăraş la Braşov: 2 ore dimineața.
e) " " Săcele la Braşov: 6 ore 30 minute sera.

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia a fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table showing discounts for repeated advertisements based on frequency (3-4 times, 5-8 times, etc.) and duration.

Dela 20 de repetiri în sus

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facă în-
voiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuş-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuş-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuş. Includes columns for train types, departure times, and arrival times.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grase.